

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 5. An Sponsalia de futuro dissolvantur per subsequens votum castitatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

vestitur circumstantiâ, ratione cuius evadit malum *agere*, quod secluso voto malum non est, non rectè vovetur, quod secluso voto licet. Sic conjuges utentes jure thori, licitè, si volunt, abstinent à copulâ; & tamen non rectè vovent, non uti copulâ, in circumstantia, quod simul dormiant, propter periculum violandi votum.

251. Dices. 3. qui post jurata Sponsalia vovit religionem ingredi, prius contracto, sed non consummato matrimonio, potest utramque obligationem implere; *Sponsalium*, contracto matrimonio; *voti*, non consummato matrimonio religionem intrando: ergo totum validè, ac licitè fieri potest. Resp. N. ant. Nam si matrimonium contrahat firmo animo, eo non consummato Religionem ingrediendi, exponit se periculo mutandi animum, & violandi votum, ut dictum est; quod à fortiori contingit, si contrahat sine tali animo, & si ingrediatur, illud Sponsæ promittit, quod statuit *non servare*; & multis mulierem damnis exponit.

252. Dices. 4. jurans in tali casu, utitur jure suo: ergo post jurata Sponsalia potest vovere ingressum religionis, & contracto, non consummato matrimonio, licitè religionem ingredi. Resp. non sequi, quòd quis non faciat alteri injuriam ex hoc, quia utitur jure suo, ut fuscè ostensum est in tract. Theol. de Jure & Jus. q. 1. & ideo etiam talis usus illicitus est; præsertim, cum quis exponit se periculo, per talem usum, violandi aliam etiam obligationem, v. g. *voti*: at in dato casu talis usus sic fieret, ut dictum est in præmissis: Ergo.

253. Dices. 5. ubi actus ex se non est contra justitiam, animus, quo fit, nullam irrogat injuriam, sed ingredi Religionem post matrimonium ratum tantum, non est contra justitiam; ergo nec contrahere eo animo. Confirmatur: quia aliàs eum, qui sic contraxit, deberemus obligare, ne postea ingrediatur, ut evitet injuriam, quam machinatus est. Resp. verum esse, quòd animus, quo fit actus, nullam irroget injuriam, quando actus ex se non est contra justitiam; at religionem ingredi post matrimonium eo animo, ut illo non consummato fiat ingressus, est ex se injuria, nisi Sponsæ prius talis animus manifestetur, aut urgeat necessitas sic con-

trahendi; cum apertè decipiat Sponsam, & intendat, non servare, quod promittit; ergo tali casu contracto matrimonio, & ingrediendo religionem Sponsæ facit injuriam, saltem latè, quia foret saltem contra charitatem talis deceptio positivè intenta. Hinc omnino suspendenda esset voti obligatio, dum satisfaceret parti deceptæ; ex quo patet ad Confirmationem.

Dixi: *nisi urgeat necessitas sic contrahendi*. Nam quando, nisi quis contrahat, adest probabile periculum, aut justus metus de jactura propriæ famæ, aut magni scandali, vel, si non posset alio modo votum, vel juramentum implere, nisi contracto prius matrimonio (ut si quis teneretur inclusus) habens votum religionis ingrediendæ cum Sponsalibus juratis, prius contrahere, & matrimonio non consummato votum implere posset, quòd mala ceteroquin securum præponderantoria sint iis, quæ seclusâ tali necessitate, in casu voti religionis cum jurata Sponsalium obligatione, ex ingressu religionis post matrimonium ratum tantum sequerentur; ita Sanchez. l. 1. *bie D. 43. n. 8.*

§. 5.

An Sponsalia de futuro dissolvantur per subsequens votum castitatis?

Loquimur. 1. de casu, quo sola Sponsalia concurrunt sine læsione pudoris, famæ. &c. 2. de voto castitatis non constituyente in statu religionis, seu vitæ cum obligatione, quod requirit, ut votum constituat statum, teste. D. Thom. 2. 2. q. 183. a. 1. quibus præmissis. Quæstio est 1. an solvantur ex parte non Vovens. 2. ex parte Vovens? affirmativam pro utroque casu sequitur Tannerus tom. 4. D. 8. q. 1. d. 4. n. 54. sed contrarium tenet Layman. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 2. n. 6. his notatis.

Ad. 1. Resp. tali casu Sponsalia solvi ex parte non vovens; quia sic vovens tacitè renunciat obligationi, quâ ipsi tenebatur Sponsa, pars non vovens. 2. quia sic in vovente supervenit notabilis mutatio statûs perpetuò servandæ continentia, in suppositione voti validè emissi; præterquam, quòd tali casu vovens sibi reddiderit

dedit illi iuramentum, contrahere matrimonium, statim tali voto.

257. Ad 2. Resp. negativè 1. quia nullo iure habetur per simplex vorum continentia (extra religionem) Sponsalia dissolvi, nec illis Sponsalibus tacite ineffe conditionem, si non elegero vitam cælibem; 2. quia votum, quod fit in præiudicium tertii, DEUS non acceptat. 3. quia, si tale votum solveret Sponsalia, mulier, quæ in causa fuerat, ne sequeretur matrimonium Sponsalibus promissum, & deinde (ut se à Sponsalibus eximeret) vovit continentiam, non rectè diceretur, priori Sponso *fidem mentita, non implendo Sponsalia*, cuius tamen oppositum habetur in c. *Veniens. 5. Qui Clerici, vel Voventes*, ubi Alexander III. ad casum propositum: quod mulier Sponsalibus de futuro cum viro absente contractis, audiens deinde plura de severitate illius rei nolens copulari, ac timens, ne illi nubere cogereur, in manibus Eremitæ votum continentia promiserit, non tamen mutatis loco, & veste; quo audito Vir aliam sibi copulavit: sic respondit: *nos itaq; attendentes, tutius esse, ut præsertim mulier, post fidem, & votum simpliciter oblatum matrimonium contrahat, quam fornicationis reatum incurrat: mandamus, quatenus, si plus non processit, sibi de fide mentita, & voto violato, congruam satisfactionem indicas, & ei, cui vult, nubendi in Domino licentiam tribuere non postponas.*

258. Dices. 1. hoc casu, qui ponitur in cit. c. *Veniens*, dictæ mulieri statuitur injungenda poenitentia *de voto violato*, hoc est (ut ait gloss. *V. voto*) de animo violandi votum; ergo hoc Sponsalibus prævalet; aliàs, si validum non fuisset, non violasset votum. Resp. votum in præsentem casu non fuisse invalidum relatè ad eos, in quorum præiudicium non erat; hinc omnino rea fuit mulier, quod *simpliciter emisso continentia voto* in præiudicium Sponsalium (non autem aliorum, cum quibus Sponsalia non habuerat) fide mentitâ Sponso, quæsi verit alteri nubere. Prævaluit ergo votum Sponsalibus contrahendis *cum aliis*, quibus tamen non dedit fidem, sed dare cupiebat; non autem contractis, ante votum.

259. Dices. 2. qui promissum in melius commutat, professionem non violat; ut

dicitur in c. *Pervenit, de iurejurand.* elige 2. ergo qui matrimonium alteri promissum commutat in vitam cælibem vel continentiam ex voto simplici servandam in seculo, promissionem Sponsalium non violat. Resp. transmittendo aut. si commutatio fiat sine præiudicio alterius, aut in melius privilegiatum, quale est *votum religionis*, non autem *castitatis*. Nam illa regula non procedit absque consensu expresso, vel tacito hominis, cui facta est promissio, ut notat Barbof. in cit. c. *Pervenit n. 2.* sed de promissione DEO facta in ejus honorem; qui, cum sit Creditor, potest rem meliorem acceptare; quod tamen non stat, ubi præiudicium est tertii.

Dices. 3. ubi concurrunt duo vincula incompatibilia, & valida, fortius prævalet, ex c. *si inter desponsal.* at vinculum voti castitatis est incompatible cum Sponsalibus, & est vinculum fortius, quam Sponsalia; hæc enim obligant solum homini, illud DEO, & ambo tantum ex fidelitate: ergo votum Sponsalibus prævalet. Resp. hoc casu votum castitatis, emissum in præiudicium alterius ex Sponsis, invalidum esse, ut dictum est relatè ad Sponsam; consequenter non haberi casum, de quo præcedit objectio; esse tamen validum quoad alios, in quorum præiudicium non cedit; atque ad eò respectu illorum prævalere votum Sponsalibus contrahendis; non autem ante illud validè contractis. Hinc, qui post Sponsalia validè contracta emisit simplex votum continentia, non tenetur religionem ingredi, vel sacros ordines suscipere; cum obstat ei obligatio Sponsalibus nata, quæ per tale vorum dissoluta non est; aliunde neutrum eo voto promissum.

Licet autem tale votum non valeat in præiudicium alterius ex Sponsis, valet tamen in præiudicium voventis, ut non possit licitè cum alia inire Sponsalia, vel matrimonium; quia quoad hoc non est contra fidem alteri obligatam; consequenter non continet præiudicium tertii, ut in altero casu. Hinc ejusmodi voventis in dato casu licitè inire matrimonium cum ea, cui ante votum fidem dedit; quia in hujus præiudicium se non obligavit, aut validè obligare potuit. Eo tamen casu, quo

quo vovens cum ea, cui prius dedit fidem ineundi matrimonium, contraxit, licet quidem reddet, non tamen petet debitum. Quia cum votum non valeat in præjudicium alterius, sed tantum voventis; faciendo primum, non agit contra obligationem voti; secus, agendo secundum. Poterit tamen vovens in hoc casu religionem ingredi, si velit; quia sic non agit contra obligationem Sponsalium, ex dictis; & si alter Sponsorum ei renitteret obligationem Sponsalium, posset in seculo manere, ducendo vitam continentem juxta voti exigentiam; hoc enim, ut ponit casus, plus non petit, quam observantiam castitatis.

§. 6.

An Sponsalia de futuro dissolvantur per posteriora Sponsalia de presenti cum alio?

262. Resp. solvi ex parte non violentis datam fidem; per c. *fm. 27. q. 2. c. si inter, de sponsal. ibi: si inter ipsos accessit tantummodo promissio de futuro, alius autem mulierem illam per verba de presenti desponsaverit, hujusmodi desponsationis intuitu, secundum matrimonium non poterit separari.* Et c. *1. de sponsa duorum, ibi: si aliquis mulieri fidem fecerit pactionis (seu, quod eam ducet, ut habetur ibidem §. est autem) non debet aliam ducere: si autem duxerit, maneat cum illa, quam duxit.* Ex quo deducitur, Sponsalia de futuro, quantumvis jurata, dissolvi per subsequens matrimonium cum alio, ut dicitur in cit. c. *si inter, ibi: etiam si inter ipsum & primam juramentum interpererit de futuro.*

263. Not. tamen, cum dicimus, per subsequens matrimonium dissolvi Sponsalia de futuro, prius cum alio contracta, debere intelligi, de matrimonio *valido*. Quia, quod de jure non habet effectum, non præstat impedimentum. c. *Non præstat, de Reg. juris in 6.* hinc in vigore suo adhuc persistere priora Sponsalia ex parte illius, qui primæ Sponsæ fidem violavit, ne ex dolo commodum, seu lucrum referat. Ut autem Sponsa de futuro liberetur ab obligatione de Sponsalium in casu, quo Sponsus cum alia contrahit de præsentis, sufficit talis contractus etiam invalidus. Nam in tali casu de præsentis contrahens cum

alia, saltem tacite renuntiat priori Sponsæ; & per tale matrimonium contractum de facto, licet non de jure, sufficienter ostendit, se non curare fidem illi datam; quo sic deserta iustam habet causam, mutandi animum.

Dubitatur autem, an per subsequens matrimonium cum alia valide contractum, priora Sponsalia de futuro dissolvantur omnino, etiam ex parte hujus, qui fidem datam primæ Sponsæ violavit cum alio matrimonio contrahendo, vel solum suspendantur sic, ut, soluto hoc matrimonio, violator teneatur ad priora Sponsalia, si innocens velit? solvi omnino, tenet P. Sanchez l. 1. hinc D. 48. n. 3. Barb. in cit. c. 1. n. 2. ubi sic loquitur: cum matrimonium fortius vinculum sit, si illud validum fuit, *venit dubium est, priora Sponsalia solvi eo modo, ut soluto matrimonio nulla, ea perficiendi, obligatio supersit.* Secundam vero partem, nimirum non solvi ex ejus parte, qui datam fidem violavit, probabilior tenet Castropal. de spons. D. 1. p. 21. n. 4. Coninck. hinc D. 23. d. 4. n. 32. 1. quia matrimonium cum alio contractum, contra fidem priorum Sponsalium, nec jure naturali, nec positivo, habet vim extinguendi obligationem contrahentis: non ex jure naturali; quia tale matrimonium ex natura rei consistere potest cum obligatione contrahendi matrimonium cum prima, soluto matrimonio cum secunda; quamvis eo durante suspendatur quoad executionem; non etiam jure positivo; quia in allatis juribus nunquam dicitur, Sponsalia priora omnino extinguuntur; sed solum, eum, qui sic contraxit cum secunda, debere manere cum ista, nimirum quamdiu hæc vivit; cum quo stat obligatio præstandi promissum primæ, si secundamorte sublata sit, vel aliter, soluto matrimonio.

Secundò, quia votum religionis suspenditur durante matrimonio contra illud contracto sic, ut vovens soluto matrimonio teneatur, religionem ingredi, si aptus inveniatur. Nec obstat, quòd vinculum voti, & vinculum matrimonii, sint vincula diversæ rationis. Nam. 1. quòd vinculum fortius, concurrans cum alio, id solvat, non oritur ex eo, quòd sint vincula ejusdem rationis; cum idem contingat etiam, quando sunt diversæ rationis,